

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	NS012 Охорона праці та безпека життєдіяльності / Labor Protection and Life Safety
Рівень фахової передвищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	Інформаційні технології
Спеціальність	Комп'ютерна інженерія
Освітня програма	Комп'ютерна інженерія
Семестр	5 семестр (9 кл), 3 семестр (11 кл)
Курс	<u>2</u> (на базі повної загальної середньої освіти) <u>3</u> (на базі базової середньої освіти)
Анотація курсу	Навчальна дисципліна «Охорона праці та Безпека життєдіяльності» спрямована на формування у здобувачів освіти знань і практичних навичок щодо забезпечення безпеки життєдіяльності та безпечних умов праці. Під час вивчення дисципліни розглядаються основні види небезпек і ризиків, способи їх запобігання та алгоритми дій у небезпечних і надзвичайних ситуаціях, правові та організаційні засади охорони праці, питання виробничої, пожежної та електробезпеки, профілактики травматизму, а також надання домедичної допомоги.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=183&notifieditingon=1
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Фастовська Ольга Тихонівна СДН MOODLE повідомлення в чаті E-mail: fastov456@gmail.com
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітньо-професійна програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop_k24.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК 8. Здатність здійснювати організацію робочих місць з урахуванням вимог охорони праці, їх технічне оснащення, розміщення комп'ютерного устаткування, використання організаційних, технічних, алгоритмічних та інших методів і засобів захисту інформації.

Перелік програмних результатів навчання	РН 4. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності. РН 5. Дотримуватись кодексу професійної етики, застосовувати і використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 90 Кількість кредитів – 3 Кількість лекційних годин – 15 Кількість практичних занять – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 45 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	1. Теоретичні методи: лекції з мультимедійним супроводом; робота з нормативно-правовими документами. 2. Практичні методи: розв'язування тестових і ситуаційних завдань; виконання практичних робіт (оцінка ризиків, розробка політики безпеки). 3. Інтерактивні методи: тренінги, ділові ігри (розслідування нещасного випадку; реагування на фішингову атаку). 4. Самостійна робота: опрацювання літератури, стандартів, законодавства; виконання індивідуальних завдань; підготовка до тематичних дискусій, тестів, підсумкового контролю
Зміст дисципліни	
Тема 1. Безпека життєдіяльності як складова сучасного суспільства	Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності. Життєдіяльність людини та середовище її існування. Небезпеки, їх класифікація та джерела. Ризик як кількісна оцінка небезпеки.
Тема 2. Природні, техногенні та соціальні небезпеки. Основи цивільної безпеки та захист населення	Небезпечні та шкідливі фактори. Природні й техногенні загрози. Соціальні небезпеки. Вплив небезпечних факторів на людину. Надзвичайні ситуації та їх класифікація. Система цивільного захисту України. Дії населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій.
Тема 3. Пожежна безпека	Причини виникнення пожеж. Основні засоби пожежогасіння. Організація пожежної безпеки. Правила поведінки та дії під час пожежі.
Тема 4. Основи охорони праці. Організація охорони праці на підприємстві та в установі.	Поняття, завдання та принципи охорони праці. Законодавство України у сфері охорони праці. Система управління охороною праці на підприємстві та в

	установі. Обов'язки роботодавця і працівників щодо забезпечення безпечних і здорових умов праці. Служба охорони праці та її основні завдання. Навчання та інструктажі з питань охорони праці.
Тема 5. Небезпечні та шкідливі виробничі фактори. Безпека під час роботи з комп'ютерною технікою	Шкідливі речовини. Мікроклімат, освітлення, шум, вібрація, електромагнітні випромінювання. Основні небезпечні та шкідливі фактори під час роботи з комп'ютерною технікою. Правильна організація робочого місця.
Тема 6. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.	Фізіологічні особливості трудової діяльності людини. Працездатність і втома. Основні принципи гігієни праці. Вплив умов праці на здоров'я та працездатність людини. Мікроклімат виробничих приміщень, освітлення, шум, вібрація та інші фактори виробничого середовища. Поняття виробничої санітарії. Санітарно-гігієнічні вимоги до виробничих приміщень та робочих місць.
Тема 7. Електробезпека	Дія електричного струму на організм людини. Причини електротравм. Основні заходи захисту від ураження електричним струмом. Правила безпечної роботи з електрообладнанням.
Тема 8. Виробничий травматизм та професійні захворювання.	Поняття виробничого травматизму, нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Основні причини й обставини виробничого травматизму. Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин студент може отримати індивідуальний графік навчання за погодженням із керівником курсу, завідувачем ЦК та завідувачем відділення.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	Диференційний залік у кінці семестру за результатами поточної успішності (у формі підсумкового модульного контролю)

Система оцінювання

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль

Відбуватися у формі диференційного заліку (у формі підсумкового модульного контролю)

Розрахунок підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка базується виключно на балах, накопичених протягом семестру (S).

Ваговий коефіцієнт у цьому випадку становить 1.

Формула: $O=S \times 1$

Види навчальної роботи	Загальна кількість балів
Тест №1-№6 (по 5 балів)	30
Індивідуальна робота (реферат, задача), (до 20 балів)	20
Модульні контрольні роботи (4 к.р. до 10 балів)	35
Практична робота (залікове) завдання (різнорівневі)	15
Разом	100

Критерії оцінювання модульних робіт:

10 б. – виконано всі завдання без помилок, відповіді повні й обґрунтовані.

9 б. – виконано майже всі завдання, допущено 1–2 несуттєві помилки.

8 б. – виконано більшість завдань, є окремі неточності чи пропуски.

7 б. – виконано понад половину завдань, але з помітними неточностями.

6 б. – виконано близько половини завдань, частина з них має помилки.

5 б. – виконано менше половини завдань, проте продемонстровано розуміння основного матеріалу.

4 б. – виконано окремі завдання правильно, більшість з помилками.

3 б. – робота містить значні помилки, лише поодинокі правильні елементи.

2 б. – виконано мінімальний обсяг, знання поверхові.

1 б. – спроба виконати завдання є, але відповіді неправильні.

0 б. – робота не виконана або не подана.

Критерії оцінювання тестів:

5 б Студент правильно відповів на 9-10 питань

4 б Студент правильно відповів на 7-8 питань

3 б Студент правильно відповів на 4-6 питань

1 б Студент правильно відповів на 2-3 питань

0 б Студент правильно відповів на 1 питання або не дав жодної правильної відповіді

Критерії оцінювання проблемної ситуації

9–10 балів – усі етапи алгоритму виконано правильно та в повному обсязі; проблема визначена коректно;

рішення обґрунтоване; висновки логічні й відповідають умовам ситуації.

7–8 балів – алгоритм застосовано правильно, але допущено окремі неточності в аналізі або обґрунтуванні рішення.

5–6 балів – виконано більшість етапів алгоритму, проте є помилки в аналізі ситуації або запропонованому рішенні.

3–4 бали – виконано лише окремі етапи алгоритму; висновки неповні або недостатньо обґрунтовані.

1–2 бали – спроба виконання завдання без належного дотримання алгоритму; допущено суттєві помилки.

0 балів – завдання не виконано або відповідь не відповідає умовам ситуації.

Критерії оцінювання реферату

9–10 балів – тема розкрита повністю, матеріал систематизований і логічно викладений, використано актуальні джерела, зроблено обґрунтовані висновки, дотримано вимог до оформлення.

7–8 балів – тема розкрита достатньо повно, наявні незначні недоліки в змісті, структурі або оформленні.

5–6 балів – тема розкрита частково, виклад матеріалу недостатньо послідовний, висновки неповні, є помилки в оформленні.

1–4 бали – реферат має суттєві недоліки, тема розкрита поверхово, використано недостатню кількість джерел.

0 балів – роботу не подано або її зміст не відповідає темі завдання.

Критерії оцінювання практичної роботи

Практична робота складається з різнорівневих завдань, а саме мають три рівні (базовий рівень, достатній рівень, високий рівень)

За виконані завдання базового рівня студент може отримати 5 балів максимально

За виконані завдання достатнього рівня студент може отримати 5 балів максимально

За виконані завдання високого рівня студент може отримати 5 балів максимально

Підсумкова оцінка за практичну роботу отримується шляхом сумування балів за базовий, достатній, високий рівні

Критерії оцінювання базового рівня практичної роботи

5 б.- повне вірне виконання поставленої задачі, з відповідним оформленням, яке здане у встановлені терміни

4 б. - наявність незначних помилок при оформленні роботи, або при вирішенні поставленої задачі, або відведених.

Критерії оцінювання достатнього рівня практичної роботи

5 б.- повне вірне виконання поставленої задачі, з відповідним оформленням, яке здане у встановлені терміни

4 б. - наявність незначних помилок при оформленні роботи, або при вирішенні поставленої задачі, або відведених

Критерії оцінювання високого рівня практичної роботи

4–5 балів – усі етапи алгоритму виконано правильно та в повному обсязі; проблема визначена коректно;

рішення обґрунтоване; висновки логічні й відповідають умовам ситуації.

3–4 балів – алгоритм застосовано правильно, але допущено окремі неточності в аналізі або обґрунтуванні рішення.

1–2 балів – виконано більшість етапів алгоритму, проте є помилки в аналізі ситуації або запропонованому рішенні.

0 балів – завдання не виконано або відповідь не відповідає умовам ситуації.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Бали	Зміст
90-100 відмінно	Бездоганна підготовка в широкому контексті. Здобувач виявляє глибокі, системні знання навчального матеріалу, вільно орієнтується в першоджерелах та додатковій літературі, демонструє творчий підхід, аналітичне мислення та здатність застосовувати набуті компетентності в нестандартних ситуаціях.
80-89 дуже добре	Повні знання, міцні вміння. Здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, впевнено застосовує практичні навички, вільно виконує передбачені програмою завдання, проте припускається несуттєвих неточностей або незначних помилок при викладенні окремих питань
70-79 добре	Хороші знання та вміння. Здобувач грамотно та по суті викладає матеріал, демонструє достатній рівень засвоєння практичних навичок, але припускається деяких неточностей у формулюваннях або має невеликі труднощі під час самостійного виконання складних завдань.
65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння. Здобувач знає основний

задовільно	навчальний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання, вирішує завдання за готовим алгоритмом (шаблоном), проте має прогалини в деталях та припускається помилок при самостійних висновках.
60-64 достатньо	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах. Здобувач демонструє засвоєння лише базового рівня матеріалу, спроможний виконувати лише найпростіші завдання в стандартних (знайомих) умовах під керівництвом викладача.
35-59 незадовільно	Слабкі знання, відсутність вмінь. Здобувач володіє лише фрагментарними знаннями, не здатний системно викласти матеріал чи застосувати вміння на практиці. Потрібне повторне складання (перескладання) для досягнення мінімального рівня.
1-34 незадовільно	Необхідний повторний курс. Здобувач демонструє повну відсутність необхідних знань та вмінь, що унеможлиблює складання заборгованості без повторного вивчення навчальної дисципліни

Список рекомендованих джерел

- Муляр О.Д., Залевський Р.А., Мазуркевич І.А., Войцицький А.П. Безпека життєдіяльності. Житомир. Вид. ПП “Рута”, 2023. – 236 с.
- Богданов С. В. Ергономіка та безпечні умови праці при роботі за ПК: навч. посіб. – Полтава: ПНТУ, 2023. – 112 с.
- Андрєєв М.І., Гуменюк В.Д., Безпека життєдіяльності та охорони праці.– Київ: Кондор, 2022. – 380 с.
- Петренко В.М., Жидецький В.Ц. Охорона праці та промислова безпека: навч. посіб.- Київ: Каравела, 2022. – 292 с.
- Божок Н. П. Охорона праці в галузі інформаційних технологій: навч. посіб. – Харків: ХНУРЕ, 2022. – 156 с.
- Гогіташвілі В.П. Основи охорони праці: підручник. – Київ: Каравела, 2022. – 432с.
- Гоголев В.М. Безпека виробничих процесів. –Харків: ХНАДУ, 2021.– 240 с.
- Сокурєнко В.В., Бандурка О.М., Бортник С.М. Безпека життєдіяльності та охорона праці: підручник / Харків: ХНУВС, 2021. – 308 с.
- Соколенко В. П., Охорона праці: навчальний посібник. – Київ: КНУТД, 2021. – 280 с.
- Кравчук С.І. «Безпека життєдіяльності людини». – Львів: Світ, 2021.
- Гогіташвілі В.П., Дубровський В.Л. «Охорона праці». – К.: Каравела, 2020.
- Козак І.В., Кондратюк С.М. Охорона праці та безпека виробничих процесів. – Львів: Новий світ-2020. – 312 с.

Інтернет ресурси

- Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-ХІІ (зі змінами і доповненнями).
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
- Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР (зі змінами).
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr>
- Кодекс законів про працю України (КЗпП).
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
- Про пожежну безпеку: Закон України від 17 грудня 1993 р. № 3745-ХІІ (зі змінами).
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3745-12>

5. Про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII (зі змінами).
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
6. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23 вересня 1999 р. № 1105-XIV (зі змінами).
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>
7. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 р. № 5403-VI (зі змінами).
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>
8. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII (зі змінами).
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
9. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15 березня 2022 р. № 2136-IX.
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20>
10. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Постанова Кабміну України від 17.04.2019 р за №337. (у редакції зі змінами, чинна станом на 2022 рік). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-п>.